

Časopis bohoslovcov Kňazského seminára
svätého Gorazda v Nitre

GORAZD

30 rokov

seminára
a časopisu

XXX. ročník, mimoriadne výročné číslo

Periodicita vydávania: trikrát ročne
Názov vydavateľa: GORAZD n.f.
IČO vydavateľa: IČO 35 602 449
Dátum vydania: 9. 11. 2020
Vydávajú: bohoslovci Rímskokatolíckej
cyrilometodskej bohosloveckej fakulty
Univerzity Komenského v Bratislave
v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre

Adresa redakcie: Samova 14,
949 01 Nitra 1
E-mail: gorazdcasopis@gmail.com

Šéfredaktor: Dominik Tisovský

Zástupca šéfredaktora: Martin Lenhardt

Redakčná rada: Dominik Tisovský, Martin
Lenhardt, Lukáš Frank, Oto Dokoupil,
Michal Rudinec, Adam Murko, Branislav
Valkovič, Antonio Rádi, Dávid Kimmerling,
Dominik Brodňan, Peter Pánis

Foto a ilustrácie (pokiaľ nie je uvedené inak):
Marek Mucha, archiv redakcie, unsplash.
com, pixabay.com a internet

Grafická úprava: Oto Dokoupil, Michal
Rudinec

Sadzba: Oto Dokoupil

Jazyková úprava: PaedDr. Marta Dukátová

Distribúcia: Lukáš Frank

Imprimatur: Mons. ThDr. Marián Chovanec,
pomocný biskup a generálny vikár;
BÚ v Nitre, 17. 3. 2004, č. 371/2004

Registrácia: EV 3270/09
ISSN: 1336-4677

Cenzor: Mons. ThLic. Marián Dragúň,
BÚ v Nitre, 23. 11. 2018, č. 1232/2018

Bankové spojenie:
SK94 6500 0000 0000 2000 8501

Tlač: Varínska tlačiareň

Titulná fotografia: Rektor seminára –
Mons. Marián Dragúň

OBSAĽ

- 03/ Úvodné slovo
- 04/ Kronikárové zápisky
- 10/ Obnova seminára
- 10/ Nové okná
- 11/ Jubilujúci časopis Gorazd
- 12/ Spoločná fotografia
- 14/ Seminárni veľikáni
- 18/ Znak svätého kríža
- 19/ Extrémista lásky
- 20/ Ako ďalej...
- 22/ Súťaž
- 23/ Vtipy

Úvodník

K dvojitému jubileu

Známy je výrok sv. Jána Máriu Vianneya: „*Kňaz je láskou Ježišovo Srdca*“, a tiež platí, že kňazský seminár je „*zrenicou biskupa*“. Preto Cirkev od začiatku venovala špeciálnu pozornosť výchove budúcich kňazov. Aj na území Nitrianskej diecézy od jej založenia (r. 880) v rôznych formách môžeme sledovať starostlivosť o tých, ktorí sa pripravovali na toto vznešené povolanie, ku ktorému ich povolal Pán.

Dokázateľná je škola na Veľkej Morave, ktorú založil sv. Metod, kde sa formovali aj budúci kňazi pochádzajúci z tohto prostredia. Patril k nim aj kňaz Slavomír a tiež sv. Gorazd, ktorého sv. Metod – arcibiskup určil za svojho nástupcu. Určite jestvovala aj škola, ako to bolo zvykom u benediktínov, v Kláštore sv. Hippolyta v Nitre na Zobore.

Po vzniku Uhorského kráľovstva to boli predovšetkým kapitulske školy, ktoré existovali pri katedrálnej kapitulách a venovali sa aj príprave budúcich kňazov.

Prvý záznam, ktorý je aj najstarším o stredovekej škole na Slovensku vôbec, pochádza z Nitry a v tej súvislosti sa spomína učiteľ – kanonik Willermus Gramaticus. Údaj je z roku 1111 v donačnej listine kráľa Kolomana benediktínskemu opátstvu na Zobore.

Aj v neskorom stredoveku máme v Nitre doloženú kapitulskú školu, ktorá bola v Hornom meste. V 14. storočí účinkovali na tejto škole ako učitelia nitrianski kanonici Lukáš a Ján. Historické záznamy z toho obdobia dokazujú, že dvaja nitrianski kanonici sa zaoberali aj vyučovaním teológov.

V 15. – 16. storočí nitrianski seminaristi študovali na svetoznámych univerzitách – vo Viedni, Prahe, Bologni, Krakove i v Ríme.

Úsilím nitrianskych biskupov bolo zriadiť vlastný seminár, ako to nariadil Tridentský koncil. Kým to nebolo možné, riešili situáciu podľa svojich možností. Tak biskup František Forgáč v Šali nad Váhom roku 1598 založil u jezuitov základinu pre jedenástich seminaristov. Biskup Ján Telegdi zas v prvej polovici 17. storočia v trnavskom seminári založil šesť fundácií pre nitriansku diecézu. Ján Gubašoci v druhej polovici 17. storočia založil

fundáciu v hodnote 21 000 zlatých, ktorú venoval Pázmáneu vo Viedni, aby sa z nej hradili náklady na štúdium nitrianskych bohoslovcov, čo postačovalo na výchovu dvanástich.

Ladislav Maťašovský r. 1704 založil základinu pre ôsmich klerikov, aby v katedrále asistovali pri bohoslužbách a najnadanejší, aby boli posielaní na trnavskú a viedenskú univerzitu.

O realizáciu nitrianskeho seminára sa zaslúžil biskup Ladislav Adam Erdődy, ktorý na tento cieľ daroval 2030 zlatých a dal zakúpiť v Hornom meste dom, kde 9. novembra 1715 otvoril tak veľmi potrebný seminár. Zasvätený bol sv. Ladislavovi Uhorskému. Prijal do neho ôsmich klerikov.

Tento seminár, prebudovaný za biskupa J. Gustínyho (v druhej polovici 18. stor.) a A. Roškovániho (v druhej polovici 19. stor.), s postupnými zmenami, okrem osvietenského obdobia (1784-1790), kedy bol zriadený Generálny seminár v Bratislave, plnil svoju funkciu do r. 1950.

Za biskupa A. Roškovániho bola postavená aj budova Malého seminára – terajší Kňazský seminár sv. Gorazda.

Budovy seminárov boli po r. 1950 prevzaté do správy KNV v Nitre. Striedavo tu boli umiestnené rôzne inštitúcie.

Rok 1990 začal písať novú históriu Vysoké školy bohoslovecké a diecézneho seminára. Po rozsiahlych rekonštrukčných prácach

sa priestory terajšieho teologického inštitútu a kňazského seminára opäť zaplnili novými seminaristami a študentmi teológie.

Počas tohto 30-ročného obdobia na Teologickom inštitúte v Nitre absolvovalo denné štúdium teológie 283 kandidátov kňazstva, 351 laických študentov externého štúdia teológie a 245 študentov odboru náboženská výchova – etická výchova.

Zo starých predpisov Nitrianskeho diecézneho seminára vyberám dve usmernenia, ktoré sa týkajú výchovy a vzdelávania a v určitej forme platia aj dnes: „*Nech si všetci chovanci, každý jeden osobitne, uvedomia, a nech si to zapíšu hlboko do duše, že tento seminár neslúži na výchovu toho, u koho nie je nádej na budúci kňazský stav!*“

„*Nikomú sa nedovoľuje vynechať prednášky bez predošlého výslovného dovoľenia predstavených. Lebo klerikom, ktorí si vyvolili Pána za svoje dedičstvo a životný údel, sa patrí, aby sa vzdelávali dobrovoľne a nie z prinútenia.*“

Kňazskému semináru sv. Gorazda, ktorý si v tomto roku pripomína 305. výročie založenia a 30. výročie svojho obnovenia, vyprosujeme spoločne Božie požehnanie prejavujúce sa aj vo forme ďalších nových povolanií a prívolať mu starobylé: „*Vivat, crescat et floreat!*“

Mons. Viliam Judák, nitriansky biskup

Kronikárové zápisky

9. 11. 1715 – V Nitre bol otvorený predchodca nášho seminára, Seminár svätého Ladislava Uhorského. Významne sa o to zaslúžil nitriansky biskup Ladislav Adam Erdődy.

17. 9. 1990 – Do prvého ročníka bohosloveckej fakulty nastúpilo 40 bohoslovcov Nitrianskej diecézy. Po 40 rokoch bol obnovený a premenovaný Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre.

6. 12. 1993 – Vo večerných hodinách sa konal mikulášsky večerok. Seminaristi si pripravili zábavný program, súčasťou ktorého bol aj príchod Mikuláša. Toto stretnutie plné radosti sa zachovalo dodnes a je veľmi obľúbené.

30. 6. 1995 – V tento deň sa nitrianski seminaristi stretli so Svätým Otcom Jánom Pavlom II. na území Nitrianskej diecézy. Pre mnohých z nich to bolo nezabudnuteľné stretnutie.

23. 9. 1995 – Po niekoľkých rokoch čakania a mnohých modlitieb nastal v Nitrianskej diecéze tento významný deň, kedy nitriansky biskup Ján Chryzostom kardinál Korec slávnostne posvätil zrekonštruovanú a rozšírenú budovu bývalého malého seminára. Stavbu, ktorej projekty vypracoval Ing. arch. Igor Dráč, prihlásili do celoslovenskej súťaže o stavbu roka '95 a vo svojej kategórii získala prvé miesto.

29. 9. 1995 – Niekoľko dní po slávnostnom otvorení zrekonštruovanej budovy Malého seminára Ján Chryzostom kardinál Korec, nitrianský sídelný biskup, konsekroval novú seminárnu kaplnku sv. Gorazda.

14. – 18. 2. 2000 – Počas slávania Veľkého jubilejného roka sa seminaristi zúčastnili národnej púte do Ríma. Pre seminaristov to bol hlboký duchovný zážitok. To potvrdzuje aj nasledovný zápisok v kronike jedného z účastníkov: „Hlbšie sme si uvedomili mystérium Cirkvi ustanovenej Ježišom Kristom, ktorá už 2000 rokov presahuje každú skutočnosť.“ Súčasťou púte bolo aj stretnutie so Svätým Otcom Jánom Pavlom II.

19. – 22. 1. 2003 – V týchto dňoch zavítala do seminára putovná ikona Panny Márie, Sedes sapientiae (Sídlo múdrosti), ktorú odovzdal Svätý Otec Ján Pavol II. univerzitným študentom, aby putovala po jednotlivých univerzitách vo svete a vzbudzovala záujem o múdrosť intelektuálnu, ale aj Božiu.

Vianoce 2005 – Redakcia časopisu Gorazd po 15. rokoch vydala historicky prvé celofarebné číslo časopisu.

14. 2. 2008 – Na Slovensku nastala reorganizácia hraníc diecéz, pričom slávnostne vznikla Žilinská diecéza. Odvtedy seminár v Nitre obývajú nitrianski a žilinskí bohoslovci.

9. 5. 2009 – Ako každý rok, aj v tento kňazský seminár otvoril svoje brány pre návštevníkov, ktorí si mohli prezrieť seminárne priestory, bližšie sa oboznámiť so životom bohoslovcov a zabaviť sa na programe, ktorý si pripravili prváci.

5. 10. 2013 – Počas slávenia svätej omše nitriansky biskup, Mons. Viliam Judák, požehnal obnovenú kaplnku sv. Gorazda a posvätil nový oltár, do ktorého vložil relikvie svätého Leopolda Mandiča – patróna svedníkov, svätého Rafaela Kalinowskeho – príkladného kňaza, a svätých Andreja-Svorada a Beňadika, patrónov Nitrianskej diecézy.

11. – 14. 3. 2016 – Seminaristi sa v tomto čase zúčastnili púte do Ríma počas mimoriadneho Svätého roku Božieho milosrdenstva. Počas púte navštívili najvýznamnejšie miesta mesta Rím a tiež sa zúčastnili audiencie so Svätým Ocom Františkom, po ktorej ich osobne pozdravil.

22. – 23. 10. 2016 – Počas víkendu do seminára zavítali miništranti našich diecéz, pre ktorých bola pripravená tradičná duchovná obnova. Sme radi, že miništranti majú každoročne záujem o duchovnú obnovu.

13. 10. 2017 – V tento deň sa konala obliečka bratov druhákov. Pri tejto svätej omši požehnal hlavný celebrant, Mons. Viliam Judák, sochu Fatimskej Panny Márie, ktorá sa stala Paňou nášho domu a našich srdc.

2018 – V lete Kňazský seminár svätého Gorazda prešiel významnou zmenou. Novým rektorom sa stal Mons. Marián Dragúň. Chopil sa tak vedenia seminára v poradí ako 6. rektor po nasledovných významných osobnostiach: Mons. Rudolf Bošnják (1990 – 1996) (na fotke), Mons. Viliam Judák (1996 – 2001), Mons. Marian Šuráb (2001 – 2006), Mons. Marián Chovanec (2006), Mons. Pavol Zahatlan (2006 – 2018).

27. 4. 2019 – V Nitre sa stretli bohoslovci zo všetkých kňazských seminárov na Slovensku. Svoje športové zdatnosti si zmerali v priateľskej atmosfére počas futbalového turnaju. ○

2019 – Začiatkom nového akademického roku náš seminár obohatili aj seminaristi z Kňazského seminára svätého Františka Xaverského z Banskej Bystrice. Sme radi, že môžeme spolu kráčať po ceste za Pánom.

9. 3. 2020 – Historicky prvýkrát sme museli opustiť seminár na tri mesiace kvôli pandémie Covid-19. Štúdium prebiehalo dištančnou formou v našich domovoch.

Pripravil: Dominik Broďňan, 2. ročník

Obnova seminára pred a po r. 1995

Nové okná

Momentálne prebieha výmena okien seminárnej kaplnky. Tie nové budú skrášľovať naše priestory vitrážami s podobizňami svätého Cyrila a Metoda, Gorazda, Imricha a svätého Andreja-Svorada a Benedikta. Grafický návrh vypracoval akademický maliar Miroslav Cipár. Toto dielo môžete podporiť zaslaním dobrovoľného príspevku na číslo účtu: VÚB - SK02 0200 0000 0035 4457 2553

Jubilujúci časopis

GORAZD

Píše sa rok 1990. Po neľahkých časoch Nitra opäť prijíma svojich seminaristov späť. Tí, samozrejme, nezháľajú, plní radosti, že môžu slobodne žiť podľa svojho povolania, túžia rozdávať svoju radosť aj ďalej svojmu okoliu. A tak vzniká historicky prvé číslo seminárneho časopisu Gorazd.

Na jeho stránkach sa vás už 30 rokov snažíme informovať o svojom živote s Pánom. Čitateľ sa dozvie o seminárnych akciách, o svedectvách povolania do seminára a ku kňazstvu, prečíta si zaujímavé rozhovory s dôležitými ľuďmi pre seminaristov či pre celú Cirkev, ako aj sa povzbudí na ceste prežívania viery inšpirujúcim príbehom svätca. Tradičnými a veľmi obľúbenými rubrikami sú aj súťaž či vtipy v závere časopisu.

No je za tým dlhší proces. Všetko to začína stretnutím redakčnej rady. Tu sa dohodneme, aké články bude nasledujúce číslo obsahovať, ich rozsah, autorov a dátumy odovzdania. Potom nastupuje azda najdôležitejšia časť – písanie článkov. Niekedy to ide ľahšie, inokedy sa potrápime viacej.

K dobrému obsahu patrí dobrý vzhlad. To už má pod palcom grafik. Pani korektorka poopraví naše (ne)vedomosti z gramatiky či štylistiky a po záverečnom schválení od pána rektora je časopis pripravený na tlač. Tú zabezpečuje už dlhé roky firma vo Varíne. Rozdelenie a rozposlanie časopisov až ku vám starostlivo riadi distribútor.

Z redakčnej rady je za celý časopis najviac zodpovedný šéfredaktor. Z nášho archívu sa dozvedáme, že nimi boli: Roman Maľých, Zdenko Pupík, Peter Holbička, Branislav Staníček, Juraj Sedláček, Martin Kramara, Andrej Václav, Miroslav Šidlo, Andrej Filin, Jozef Plutinský, Ján Kollárik a Lukáš Urbaník.

Aj vďaka nim už máme na konte 92 vydaných čísel!

Máme veľkú radosť, že sa s vami môžeme aj takýmto spôsobom stretať. Ďakujeme za vašu podporu, ktorú nám prejavujete v listoch, emailoch, no hlavne v modlitbách. Chceme ďalej pokračovať v začatom diele na Božiu slávu.

Pripravil: šéfredaktor

KSNR 2020

SEMINÁRNÍ VELIKÁNI

Ján Chryzostom kardinál Korec

Rok 2020 sa stal jubilejným rokom nielen obnoveného kňazského seminára či nášho časopisu, ale taktiež je piatym výročím úmrtia kardinála Korca, ktorý patrí medzi významné osobnosti kňazského seminára.

Otec kardinál sa narodil začiatkom roka 1924 v Bošanoch. Po živote plnom prekážok a znemožnení vykonávania svojho povolania vtedajším režimom ostal človekom plným nádeje a vytrvalosti, v čom môže byť veľkým

vzorom pre nás seminaristov či klerikov.

Ako diecézny biskup Nitrianskej diecézy sa pričínal o obnovenie seminára, a tak aj vďaka nemu mohli v roku 1990 brány seminára opäť prijať nových kandidátov, ktorí mali túžbu zasvätiť sa Bohu a jeho kráľovstvu.

V premenách rokov obnovenej budovy malého seminára v roku 1995 posvätil kaplnku svätého Gorazda, ktorá sa nachádza v interiéri budov, a slúži seminaristom, ktorí sa v nej zúčastňujú na slávení svätej omši a na iných pobožnostiach.

Na sklonku jesenných októbrových dní roku 2015 Ján Chryzostom kardinál Korec skončil svoju cestu tu na zemi a odobral sa do večnosti za svojím Majstrom a Učiteľom.

Celoživotný príbeh kardinála Korca je príkladom, ako chápať a prijímať výzvy na osobitnú misiu pre službu Bohu a jeho ľudu aj v náročných, niekedy až nepriateľných podmienkach. Nesie v sebe posolstvo súčasným a budúcim generáciám v duchu jeho biskupského hesla „*Ut omnes unum sint*“ (Aby všetci jedno boli), ako odkázal: „*Toto by si mali uvedomiť všetci, čo majú zodpovednosť za celé Slovensko.*“

Rozália Danková - sr. Stella

Rozália Danková, známa ako sestra Stella, sa narodila v roku 1920. Jej osoba spojená s ťažkou životnou cestou tiež patrí medzi tie, ktoré sú dodnes zaradené medzi výrazné postavy, ktorých cesty sa skrižili s kňazským seminárom.

Sestra Stella po ukončení maturity v roku 1939 vstúpila ako mladá novicka do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul a ako rehoľná sestra začala pôsobiť v meste Nitra. V roku 1945, tak ako mnohých, ani sestru Stellu neobišli hrôzy druhej svetovej vojny. Bola svedkom bombardovania mesta Nitra, kedy za obeť padla, okrem iných, aj budova kňazského seminára.

18. augusta 1958 bola políciou odvezená do väzenia v Brne spolu s ďalšími tromi spolusestrami. Po vynesení rozsudku dostala výmer trestu na dva roky a šesť mesiacov podľa § 79 za „*podvracanie republiky*“. Počas väznenia a tvrdého zaobchádzania však nestrácala vieru a nádej na slobodu. Na časy väznenia si sestra spomína takýmto slovami: „*Keď som raz zdriemla, že som vraj skrúkla: Bože môj! Vari som už v pekle!*“

Po prepustení z väzenia sa sestra Stella dostala na slobodu a v roku 1968 v období Pražskej jari sa dostala do materského domu sestier vincentiek v Paríži. Na toto obdobie veľmi rada spomínala

a svojimi historkami neraz pobavila aj seminaristov, ktorých do roku 2013 vyučovala francúzsky jazyk. Najradšej sa však venovala jednému zo svojich koníčkov, ktorý spočíval vo výrobe ružencov.

Sestra Stella po ťažkom a namáhavom živote plnom obetovania sa počas letných augustových dní v roku 2017 odovzdala svoju dušu Pánovi. Však krátko predtým, akosiju Pán povolal k sebe, povedala: „*Láska Kristova nás podnecuje, pobáda slúžiť Bohu i ľuďom. Všetko je milosť. Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré.*“

Mons. ThDr. Ladislav Belás

Narodil sa 22. februára v roku 1930 v Milochove. Mons. Ladislav Belás pôsobil ako vysokoškolský pedagóg, historik, bibliotekár. Okrem mnohých uznaní, ktoré počas života dostával, určite treba spomenúť, že v súčasnosti je titulárnym zoborským opátom.

Cesta jeho povolania začala vo veľmi mladom veku. Nebola ľahká, ako sám spomína, už od začiatku bola poznačená krížom.

Keď ako mladý vyjadril túžbu po štúdiách a ceste zasväteného života, vzopreli sa voči nemu aj jeho vlastní v rodnom Milochove.

Ako mladý kaplán pôsobil v Skalitom a v Čadci. Rád spomína na prvé roky v Pánovej vinici. Neskôr bol poslaný ako správca farnosti do Beluše. Potom sa roky

jeho pôsobenia presunuli do Nitry.

Ako kňazovi mu veľmi záležalo, aby vychoval mladého seminaristu. Sám hovorí, že mu to nebolo dopriate. Nezabudne dodať: „Keď som odchádzal z Čadce, akoby sa s nimi vrece roztrhlo.“ V tom čase ani netušil, že práve on bude tým, ktorý podnieti k povolaniu aj súčasného nitrianskeho biskupa.

Ladislav Belás počas svojej kňazskej púte neobišiel ani kňazský seminár, kde sa túžil stať vyučujúcim Cirkevných dejín. Jeho pedagogické pôsobenia však spočívalo vo vyučovaní „svätej patrológie“, kedy sa snažil svojim študentom odovzdať čo najviac nielen do intelektuálneho, ale aj do ich duchovného života.

Pri príležitosti 90-ročného jubilea sa slávila v nitrianskej katedrále ďakovná svätá omša, ktorú celebrol kňazský sídelný biskup Viliam Judák a jubilant predniesol homíliu. V nej opísal svoju cestu ku kňazstvu, ale aj 67 rokov služby v Cirkvi, ktoré boli poznačené práve zásahmi Božieho riadenia od začiatku až do súčasnosti. Medziiným povedal: „Nielen verím v riadenie Božie, ale som o ňom úplne presvedčený, lebo v mojom živote sa vyskytli chvíle, v ktorých som Božie riadenie priam počul... Jedna je loď, ktorá vodí ľudstvo plavbou života, ktorá pevnú cestu brodí, nikdy sa nestroskotá, loď tá jedna, to je viera v pravdu Kristom zjavenú. Kto jej srdce neodpiera, sväto kráča k spaseniu. Túto kresťanskú vieru som žil, túto vieru som kázal, túto vieru som hlásal a túto vieru som aj zachoval.“

Pripravil: Martin Lenbarďt, 3. ročník

Z archívu redakcie sme vybrali dva články s podobnou grafickou úpravou: **Znak svätého kríža** (rok 1991) – spracoval: **Jozef Holka** – dnes pôsobí ako farár vo farnosti Horné Lefantovce; **Extrémista lásky** (rok 2000) – spracoval: **Stanislav Caránek** – dnes pôsobí ako farár vo farnosti Žitavany.

Znak svätého kríža

Najčastejším úkonom, ktorý sa používa pri liturgických obradoch i v súkromnom kresťanskom živote, je znak svätého kríža – prežehnanie. Ale práve preto, že sa tak často prežehnávame, ľahko sa stáva, že to robíme len zo zvyku. Tým, prirodzene, stráca pre nás táto krátka a krásna modlitba (i prežehnanie je modlitba) pôvodný význam.

Pohliadnime preto krátko na dejiny tohto pekného obradu a podľa príkladu prvých kresťanov a svätých naučme sa i my správne si cenit' znak svätého kríža.

Prežehnávať sa je prastarý zvyk. Cirkevní spisovatelia tvrdia, že ho veriaci zdedili po apoštoloch. Už v počiatkoch kresťanstva bol veľmi rozšírený a známy aj pohanom, ktorí kresťanov hneď od začiatku nazývali „crucicolae“, teda „ctiteľia kríža“. Cirkevný spisovateľ Tertulián, ktorý žil na konci 2. storočia, píše: „Keď vychádzame alebo sa vraciame, pri vstávaní i líhaní, pri jedle a pri práci, vždy si značíme čelá znakom svätého kríža.“

A sv. Hieronym hovorí: „Pri každej práci robíme znak sv. kríža.“ Už vtedy bol medzi kresťanmi známy výrok: „Per crucem ad lucem“ (Križom k svetlu). Sv. Augustín hovorí: „Križ, ktorý bol pre neveriacich pohanou, nám je spásou.“ Prví kresťania žehnali aj jedlá a veci, ktoré používali. Robili si malý kríž na čelo, na ústa alebo na hrud'. Niektorí robili znak sv. kríža v podobe písmena Tau, čo pochádza z Ezechieľovho proroctva: „Pán povedal: Prejdi cez mesto Jeruzalem a urob značku Tau na čelá mužov, ktorí vzdychajú nad rozličnými ohavnosťami... a zabíjajte... Ale sa nedotknite nikoho, kto má na sebe Tau.“ (Ez 9, 4-6) Teda podľa tohto proroctva robili kresťania znak sv. kríža v podobe písmena Tau. (Tau je posledné písmeno v hebrejskej abecede a v starom hebrejskom písme, ktorým sa za čias Ezechiela písalo, malo podobu ležiaceho kríža.)

Zo začiatku sa žehnali iba jedným prstom, a to ukazovákom. V 7. storočí sa žehnali dvoma prstami, palcom a ukazovákom

alebo ukazovák a stredným prstom. Robili to proti kacírom monofyzitom, ktorí učili, že v Kristovi je len jedna prirodzenosť. Cirkev vtedy zaviedla prežehnávanie dvoma prstami, čo bolo praktickým vyznaním pravej viery proti bludárom, totiž že v Kristovi sú dve prirodzenosti: božská a ľudská.

Keď vystúpili bludári proti učeniu o najsvätejšej Trojici, pravoverní sa prežehnávali tromi prstami, čo malo značiť, že veria v tri osoby v jednom Bohu. V 8. storočí rozšírili benediktíni zvyk prežehnávať sa celou rukou – všetkými prstami – čo má byť pripomenutím piatich rán Krista Pána.

V niektorých nemeckých krajoch sa používa tzv. malý kríž, pričom veriaci robí palcom krížik na čelo, na ústa a na hrud'. V celej Cirkvi sa tento znak udržal len pred čítaním evanjelia.

V prvých storočiach pri žehnaní alebo nič nehovorili, alebo len: „Signum Christi“ – znak Kristov – pečať živého Boha. Pred prácou a pred modlitbou sa začalo pomaly používať: „V mene Ježiša Nazaretského, v mene Krista, nášho Pána, v mene najsvätejšej Trojice“ a oveľa neskôr prišlo naše „V mene Otca i Syna i Ducha Svätého“.

Svätá Katarína Sienská nazvala žehnanie kľúčom. Hovorievala: „Križom otvorím svoj rozum, ústa a srdce Bohu.

Križom ich zase zavriem, keď sa niečo zlé blíži. Križ používam ako kľúč.“

Velkí svätí píšu o žehnaní: Prežehnávanie odháňa zlo, lebo pred križom, z ktorého vyšlo svetlo, utekajú temnoty. Prežehnávanie prináša započatej práci Božie požehnanie. Prežehnaním získavame odpustky, pomoc a ochranu.

Malou vecou je prežehnávanie, ale veľmi mnoho znamená. Mnohé vyvolené duše celkom hlboko pochopili význam prežehnávania, keď porovnávali prežehnávanie s križom Kristovým. Prenikli skutočne tajomstvom križa.

Prežehnávanie je malou, všednou vecou. Ale náš život – i duchovný – sa skladá z malých prvkov. I toto posvätné gesto nám pomáha k veľkým zásluhám a k sebaoposväteniu.

spracoval: Jozef Holka

EXTRÉMISTA

extrémista

„Kňazstvo je veľký dar! Povedz mladíkom, že sa vyplatí vykročiť po tejto ceste; vykročiť nadšene, bez výhrad a bez vypočítavosti.“

To je posolstvo devätnásťročného kňaza. Zahľadme sa na kňazstvo, ktoré bolo krátke, ale plné. Dňa 4. apríla 1976 sa turínsky arcibiskup Michele Pellegrino takto prihovárал mladému kňazovi: „Ty, drahý Cézár, máš účasť na Kristovom kňazstve svojim utrpením. Ty hlásaš Pána Ježiša a máš účasť na jeho kňazstve svojou bolesťou.“ V malom byte na ulici Madama Cristina č. 34 v ľudovej štvrti starého Turína pri posteli Cézara boli zhromaždení jeho rodičia, brat a niekoľko kňazov. V predsieni a na schodoch bolo veľa ľudí a v susednom farskom kostole vyše dvetisíc veriacich sledovalo s hlbokým dojatím túto vysviacku najmladšieho kňaza na svete. Za normálnych okolností môže byť mladík vysvätený vo veku 25 rokov. Pretože mal Cézár iba devätnásť, potreboval výnimočný pápežský dišpenz, o ktorý požiadal kardinál Pellegrino Svätého Otca Pavla VI. Po vysviacke don Cézár povedal televíznemu redaktorovi aj tieto slová: „Mojím prvým úkonom po vysviacke bolo podať sväté prijímanie mojim rodičom. Bol to znak vdaky voči tým, ktorí mi dali život.“

Jeho detstvo sa neodlišovalo od iných. Vždy hravý, veselý chlapec však už v detstve prejavoval vzťah k liturgii a k modlitbe. Jeho otec spomína, že ako 5-ročný chodieval do domu na bohoslužby. Všetko, čo sa dialo v presbytériu, nehybne pozoroval a doma potom opakoval. Cézár Bisognino sa narodil 6. júna 1956 v Turíne. Po skončení základných tried sa dal zapísať na strednú školu a 5. októbra 1970 vstúpil do malého seminára v Bra a súčasne navštevoval učiteľský ústav. V lete 1971 bol malý

seminár premiestnený do Turína. V roku 1974 mal v rukách maturitné vysvedčenie a od októbra začal študovať teológiu vo veľkom seminári. Dokázal povedať svoje áno Pánovi, ale k tomuto radostnému výkriku musel čoskoro pridružiť aj ďalšie slová Pána Ježiša: „Kto chce ísť za mnou...“

Cézár to zbadal pomerne skoro. Začiatkom septembra pocítil ostrú bolesť v ľavom kolene a po niekoľkých vyšetreniach bola stanovená diagnóza: kostný sarkóm na spodnej časti ľavej stehennej kosti. Keď neskôr dostal otázku, ako na to zareagoval, odpovedal: „Moja odpoveď bola odpoveďou nádeje, že Boh ma neopustí.“ Medzitým sa jeho duchovný život prehlboval a zdokonaľoval v modlitbe. Mesiac apríl 1976 bol posledným jeho života. Udalosti týchto dní nasledovali jedna za druhou: 2. apríla mu bol udelený úrad lektorátu a akolytátu, 3. apríla bol vysvätený za diakona a 4. apríla za kňaza. O 9 dní poslal list Svätému Otcovi, v ktorom sa mu poďakoval za dar vysviacky. Presne 28. apríla 1976 zomiera.

Jeho kňazstvo trvalo iba dvadsaťpäť dní, ktoré však boli plné lásky a hlbokkej viery. Nech je príkladom aj pre nás všetkých!

Ako ďalej...

V uplynulých rokoch sa stal náš kňazský seminár domovom pre stovky seminaristov, z ktorých sú dnes mnohí, dovolím si povedať, svätí kňazi. S istým zármutkom však musím dodať, že niekdajšia doba „plného seminára“ nie je tou, ktorú prežívame dnes. Aká je podstata problému a v čom tkvie nádej na obnovu? S prosbou o pomoc sme oslovili nášho špirituála, o. Ľubomíra Gregu, ktorý sa dlhé roky podieľa na výchove kňazov.

Ako sa dá vychovať dobrý kňaz?

Kdesi som počul, že výchova dobrého kňaza začína už od prvej chvíle počatia. Už vtedy môže matka hovoriť s Bohom o svojom „kandidátovi“ pod srdcom. Už tým, že sa zaňho modlí a veľkodušne ponúka Bohu tento svoj „neviditeľný dar“, ktorý je vlastne Boží. Boh si cení túto veľkodušnosť a určite ju požehná. To však neznamená, že tento „dar“ musí automaticky skončiť v kňazstve, ale môže to byť aj v požehnanom manželstve a až z neho si Boh môže vybrať svojho služobníka. Chcem však upozorniť aj na jednu chybu, ktorá sa tiež stáva, a to je akési natláčanie syna k oltáru, kde by ho všetci radi videli, len samotný syn sa tomu bráni. Vtedy vzniká akýsi paradox: akoby rodičia prejavovali viac povolania ku kňazstvu ako ich syn. Väčšinou z takýchto

tlakov vznikajú nešťastné konce.

Tiež je zaujímavé, ako sa vytráca predstava o tom, že kandidát na kňazstvo musí pochádzať z dobre usporiadanej a duchovnej rodiny. Kým v minulosti bolo zriedkavosťou, aby sa niekto hlásil z rozvedenej alebo z nepraktizujúcej katolíckej rodiny, dnes je to bežná charakteristika zázemia seminaristov.

Samozrejme, že to nie je ich vina. Avšak na druhej strane je to pre nich väčšia výzva zabojovať o svoje povolanie už na domácej pôde, teda tam, kde iní v minulosti mali miesto „azylu a podpory“, oni majú miesto „zápasu“. Je to pre nich prvé misijné územie, kde otec a matka nechápu, prečo ich syn znovu ide do kostola, prečo sa modlí a čo z toho bude mať, atď... Tá dnešná generácia kňazov nepozná podporu od chrbta. Ale ako sa hovorí, Boh dokáže aj zo zla vyťažiť

dobro, preto títo kňazi bez „duhovnej vatičky“ sa už od začiatku stávajú skutočnými bojovníkmi, aj keď si často so sebou nesú jazvu akejsi chýbajúcej rodičovskej prítomnosti a ich duchovnej podpory.

Aký má byť muž, ktorý je dobrým adeptom na kňazstvo?

To, či je niekto dobrým adeptom na kňazstvo, stojí a padá na úprimnosti kandidáta voči sebe, Bohu a predstavenému. Vtedy je skutočne tvarovateľný, lebo si uvedomuje, že je síce v Božích očiach vzácnym diamantom, ale ešte neopracovaným, a preto sa necháva obrúsiť z každej strany. Nemenej dôležitou vlastnosťou adepta je aj jeho zmysel pre spoločenstvo a ochota žiť so spolubratmi všetkých povahových vlastností, ktoré mu nemusia vždy vyhovovať. My totiž nevychováme pustovníkov, ale služobníkov a spoločenstvo dokáže veľmi rýchlo odkryť aj to, o čom si adept na kňazstvo myslel, že s tým nemá problém, a zrazu to musí riešiť. Nehovoriac o tom, že v seminárnom spoločenstve sa vykryštalizuje aj jeho skutočný duchovný život, ktorý ukáže, čo v jeho živote je „mliekom“ a čo pevnou stravou. Takže často aj po krátkom pobyte v seminári sa slabé môže posilniť a silné roztriasť...

Prečo aj pre veriacich mužov nie je kňazstvo prítiažlivé rozhodnutie?

Odpovedal by som židovským spôsobom, teda na otázku otázkou: Prečo ani pre veriacich chlapcov a dievčatá nie je manželstvo prítiažlivé a zmysluplné rozhodnutie? Nevieť, ako by ste odpovedali vy, ale všetci nesieme tak trochu zodpovednosť za „lesk a prítiažlivosť“ týchto

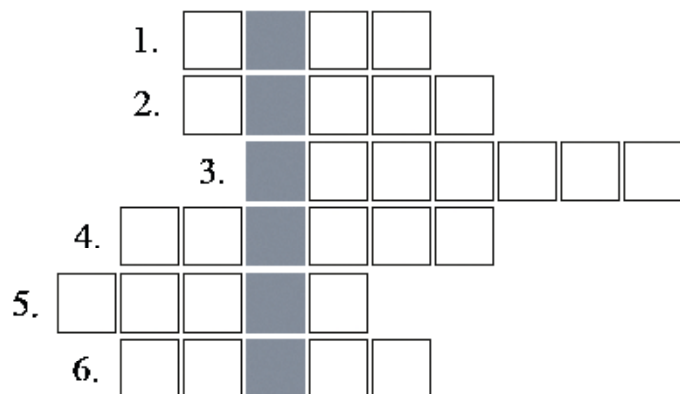
dvoch svätých povolaní. Manželia za manželstvo a kňazi za kňazstvo. Každé naše vybočenie spôsobuje „cunami“ proti ich rozhodnutiu. Je však pravda aj to, že dnešný chlapec (a určite aj dievča), stráca v sebe odvahu riskovať a hľadá stále svojich 100 % istoty, akýsi záručný list, ktorý mu však nik z ľudí nedá. A tak vyrastá generácia váhajúcich, podľa pápeža Františka „stále volaných“, no nikdy neodpovedajúcich. Celý život títo ľudia nosia v sebe povolanie, ale neodpovedajú naň. Potvrdil to aj pri minuloročnej návšteve našich seminárov arcibiskup Jorge Carlos Patrón Wong, sekretár z Kongregácie pre klerikov zo sekcie seminárov, keď hovoril u mladých o takzvanom „syndróme parkingu“, čiže akoby zastať vo svojom živote pohodlne na jednom mieste a o nič viac sa nesnažiť. Takže nakoniec títo ľudia vo svojom živote zostávajú osamotení, lebo ho nikomu nedarovali.

Bude si Pán ešte povolávať nových seminaristov?

O tom nepochybujem. Kým svet svetom bude, Pán stále bude volať nových spolupracovníkov, pretože k svojmu Slovu potrebuje náš hlas a ochotné srdce. Dôležité je, aby v povolávaných našiel odvážnych Mojžišov, počúvajúcich Samuelov, ochotných Izaiášov, či pokorných Dávidov,... teda mužov, ktorí si nielen vypočujú Božie volanie, ale ho aj budú nasledovať po celý život s nerozdelným srdcom. O toto prosíme Pána aj z nášho seminára a tento úmysel vkladáme aj do modlitieb našich čitateľov.

Odpovedal: Ľubomír Grega, kňaz a špirituál Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre.

Súťaž: Tajnička

1. Ako sa volal krstným menom architekt obnovenej časti tzv. Malého seminára?
2. Aké bolo priezvisko kardinála Jána?
3. Aké bolo občianske meno sestry Stelly?
4. Súčasný rektor seminára sa volá Mons. Marián ...
5. V seminári sa formujú budúci ...
6. Kde pôsobil Mons. Ladislav Belás ako kaplán?

Pripravil: Martin Lenbarďt, 5. ročník

Správne riešenie nám môžete posilať na našu adresu do 6. 12. 2020. Správne odpovede z minulého čísla: 1. Staré Hory, 2. Topolčianky, 3. Živčáková, 4. Skalka. Vyžrebovali sme týchto riešiteľov: Marta Č. z Ruskova, Terézia Š. z Veľkých Kozmáloviec a Anna H. z Martina. Výhercom srdečne blahoželáme a posielame ceny!

Objednávka

Príspevok za tri čísla (Vianoce '20, Veľká noc '21, Leto '21) s poštovným je 3 €. S prvou zásielkou Vám pošleme aj poštovú poukážku na úhradu objednaných čísel. Pri objednávke väčšieho počtu kusov treba počítať s vyšším poštovným.

Prosím, posielajte mi z každého čísla po .....

Časopis zasielajte na adresu: .....

Meno a priezvisko: .....

Ulica: ..... Obec: .....

PSČ: ..... Podpis: .....

Objednávky posielajte poštou na adresu:

Redakcia časopisu Gorazd, Samova 14, 949 01 Nitra / gorazdcasopis@gmail.com

Tieto vás už rozosmiali...

Vtípy z minulých čísel časopisu:

Chlapík sa dostane do pekla, pozerá okolo seba, všade sa ľudia navzájom bijú, kričia na seba, a naraz vidí, ako jeho bývalý učiteľ zo základnej školy sedí a pokojne číta knihu. Príde k nemu a hovorí: „Vy čo robíte v pekle?“ Ten sa poobzerá a hovorí: „Čože? Ja som si myslel, že je to veľká prestávka!“

Zhovárajú sa dvaja chlapci: „Aj vy sa pred obedom modlíte?“ „Nie, naša mama varí dobre.“

Adam a Eva v raji: „Adam, povedz, miluješ ma?“ „No a koho iného by som mal asi milovať?!“

„Mami, pamätáš si tú vázu, o ktorú si sa vždy bála, že sa rozbije?“ „Áno, pamätám, prečo?“ „Ja len, že už sa nemusíš báť.“

Malý chlapček sa márne pokúša dočiahnuť na zvonček pri dverách fary. „Počkaj, pomôžem ti“, povie mu okoloidúci starý pán a stisne zvonček. „Fajn, dedo, a teraz zdrbáme!“

Jedna otázka pri výskume verejnej mienky znela: „Veríte v existenciu vševediacej bytosti?“ Jeden muž odpovedal: „Či verím? Ja som sa s takou oženil.“

Prečo kohút kikiríka tak skoro ráno? Musí to stihnúť zavčas, pretože keď sa potom zobudia sliepky, tak už ho nepustia k slovu.

Na svete sú dva typy ľudí. Jedni sa ráno prebudia a povedia: „Dobré ráno, Bože!“ A potom sú takí, čo sa ráno prebudia a povedia: „Dobrý Bože, ráno!“

Pripravil: Michal Rudinec, 4. ročník

Kríza na Noemovej arche

PROSÍME ŤA,
VELKŇAZ-KRISTE,
DAJ NÁM NOVÝCH
SVÄTÝCH KŇAZOV:

LEBO LEN Z EUCHARISTIE
NOVÉ ĽUDSTVO ZBOŽNE ŽIJE;
LEBO LEN Z TVOJEJ OBETY
SA NÁŠ SVET ZNOVA POSVÄTÍ.

AMEN